T.B.M.M. (S. Sayısı : 27)

Türkiye Cumhuriyeti ile Letonya Cumhuriyeti Arasında Dostluk ve İşbirliği Antlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/342)

T.C.
Başbakanlık *26.4.1996*
Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü
Sayı : B.02.0.KKG/196-342/1788

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Önceki yasama döneminde hazırlanıp Başkanlığınıza sunulan ve İçtüzüğün 78 inci maddesi uyarınca hükümsüz sayılan ilişik listede adları belirtilen kanun tasarılarının yenilenmesi Bakanlar Kurulunca uygun görülmüştür.

Gereğini arz ederim.

Mesut Yılmaz
Başbakan

1/796 Türkiye Cumhuriyeti ile Letonya Cumhuriyeti Arasında Dostluk ve İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (S. Sayısı : 783)

T.C.
Başbakanlık *19.12.1994*
Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü
Sayı : B.02.0.KKG/101-794/05258

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 27.10.1994 tarihinde kararlaştırılan "Türkiye Cumhuriyeti ile Letonya Cumhuriyeti Arasında Dostluk ve İşbirliği Antlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Tansu Çiller
Başbakan

GEREKÇE

Türkiye'nin Baltık ülkeleri ile son yıllarda hızla gelişen ilişkileri çerçevesinde Letonya ile ilişkilerimizde de önemli ilerlemeler sağlanmıştır.

Sovyetler Birliğinin dağılma sürecine girmesiyle Letonya'nın 1991 yılında bağımsızlığını kazanması üzerine, Bakanlar Kurulu 3 Eylül 1991 günü bu ülke ile diplomatik ilişkilerin yeniden kurulmasını, 18 Aralık 1991 günü de, Litvanya'nın başkenti Vilnius'ta açılacak Büyükelçiliğimizin Riga'ya akredite edilmesini kararlaştırmıştır. Vilnius Büyükelçiliğimiz fiilen 14 Eylül 1994 günü Letonya'ya akredite olmuştur.

Bunun ardından tüm olası işbirliği alanlarını kapsayacak ikili anlaşmaların imzalanması yönünde karşılıklı çalışmalar başlatılmıştır.

Bu çerçevede, iki ülke arasındaki ilişkilerin genel çerçevesini oluşturmak, halklarımız arasındaki yıllar öncesine uzanan dostluğu simgesel bir belgeyle pekiştirmek ve 3 Ocak 1925 günlü "Tür-

kiye-Letonya Dostluk Antlaşması"nın hükümlerini çağdaş koşullara uyarlamak amacıyla, 12 Temmuz 1994 günü Riga'da bir "Dostluk ve İşbirliği Antlaşması" imzalanmıştır.

Antlaşmanın içeriği özetle aşağıda sunulmuştur.

Giriş bölümünde, tarafların ilişkilerini uluslararası hukukun temel ilkeleri çerçevesinde geliştirmek arzusunda oldukları belirtilmekte, 1925 tarihli Dostluk Antlaşmasının ilkelerine olan bağlılıkları teyit edilmekte, BM Yasası ile AGİK belgelerine olan bağlılıkları yinelenmektedir.

Madde 1. – Bu madde uyarınca, Taraflar ilişkilerini karşılıklı yarar, güven ve işbirliği temelinde geliştireceklerdir.

Madde 2. – Tarafların Avrupa ve Atlantik bütünleşmelerine olan bağlılıkları yinelenmekte, ikili, bölgesel ve uluslararası konularda danışmalarda bulunacakları belirtilmektedir.

Madde 3. – Tarafların Avrupa'da güvenliğin ve istikrarın arttırılması yönünde işbirliği yapacakları, saldırı potansiyelinin yok edilmesi için ortaklaşa çalışacakları belirtilmektedir.

Madde 4. – Parlamentolar ve siyasî partiler arasında yakın bağlar kurulacağı kaydedilmektedir.

Madde 5. – Bu maddeye göre Taraflar ekonomik ve ticarî işbirliğini arttıracaklardır.

Madde 6. – Tarafların kültür, eğitim, bilim ve spor alanlarında işbirliğini geliştirecekleri belirtilmektedir.

Madde 7. – Tarafların bankacılık başta olmak üzere, ekonomi alanında uzman eğitiminde işbirliği yapacakları kaydedilmektedir.

Madde 8. – Tarafların ulaştırma, sağlık, çevre koruma ve turizm alanlarında işbirliğini geliştirecekleri belirtilmektedir.

Madde 9. – Tarafların basın, yayın ve iletişim alanlarında işbirliği yapacakları belirtilmektedir.

Madde 10. – Yerel yönetimler arasında işbirliği bağları kurulacağı kaydedilmektedir.

Madde 11. – Tarafların savunma konularında işbirliği yapacakları belirtilmektedir.

Madde 12. – Tarafların terörizme karşı işbirliği yapacakları kaydedilmektedir.

Madde 13. – Bu maddeye göre, Taraflar konsolosluk, vize ve adlî yardımlaşma konularında işbirliğini geliştireceklerdir.

Madde 14. – Antlaşmanın üçüncü ülkeleri hedef almadığı, diğer devletlerle imzalanan anlaşmaları etkilemeyeceği belirtilmektedir.

Madde 15. – Antlaşmanın ne şekilde yürürlüğe gireceği, süresi, hangi gün, nerede ve kaç nüsha düzenlendiği açıklanmaktadır.

Dışişleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Dışişleri Komisyonu
Esas No. : 1/342
Karar No. : 10

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Cumhuriyeti ile Letonya Cumhuriyeti Arasında Dostluk ve İşbirliği Antlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı Komisyonumuzun 6.6.1996 tarihli 6 ncı Birleşiminde Dışişleri Bakanlığı temsilcilerinin katılmalarıyla görüşülmüştür.

Sovyetler Birliğinin dağılma sürecine girmesiyle bağımsızlığını kazanan Letonya ile ilişkilerin genel çerçevesini oluşturmak amacını taşıyan Tasarı Komisyonumuzca uygun bulunarak aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan *Sedat Aloğlu* İstanbul	Kâtip *Enis Sülün* Tekirdağ
Üye *Cevdet Akçalı* Adana	Üye *İsmet Sezgin* Aydın
Üye Kamran İnan Bitlis İmzada bulunamadı	Üye *Ali Rahmi Beyreli* Bursa
Üye *Cemal Külahlı* Bursa	Üye *Bekir Aksoy* Çorum
Üye *Hikmet Çetin* Gaziantep	Üye *Hüseyin Kansu* İstanbul
Üye *Ercan Karakaş* İstanbul	Üye *Bülent Tanla* İstanbul
Üye *Osman Yumakoğulları* İstanbul	Üye *Gencay Gürün* İzmir
Üye *Cemal Özbilen* Kırklareli	Üye *Bayram Fırat Dayanıklı* Tekirdağ

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

Türkiye Cumhuriyeti ile Letonya Cumhuriyeti Arasında Dostluk ve İşbirliği Antlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. – 12 Temmuz 1994 tarihinde Riga'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti ile Letonya Cumhuriyeti Arasında Dostluk ve İşbirliği Antlaşması"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Prof. Dr. T. Çiller
Başbakan

Devlet Bakanı ve Başb. Yrd.	Devlet Bakanı
M. Karayalçın	*N. Cevheri*
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
Y. Aktuna	*A. Ş. Erek*
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
M. Gülcegün	*B. S. Daçe*
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
Ö. Alpago	*A. E. Kıratlıoğlu*
Devlet Bakanı V.	Devlet Bakanı
B. S. Daçe	*A. Köylüoğlu*
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
A. A. Doğan	*A. Ataç*
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
S. Sümer	*A. Gökdemir*
Devlet Bakanı	Adalet Bakanı
Ş. Erdem	*M. Moğultay*
Millî Savunma Bakanı	İçişleri Bakanı
M. Gölhan	*N. Menteşe*
Dışişleri Bakanı	Maliye Bakanı
O. M. Soysal	*İ. Attila*
Millî Eğitim Bakanı	Bay. ve İskân Bakanı
N. Ayaz	*H. Çulhaoğlu*
Sağlık Bakanı V.	Ulaştırma Bakanı
Y. Aktuna	*M. Köstepen*
Tarım ve Köyişleri Bakanı	Çal. ve Sos. Güv. Bakanı
R. Şahin	*N. Matkap*
Sanayi ve Ticaret Bakanı	Enerji ve Tabiî Kay. Bakanı
M. Dönen	*V. Atasoy*
Kültür Bakanı	Turizm Bakanı
T. Savaş	*Ş. Ulusoy*
Orman Bakanı	Çevre Bakanı
H. Ekinci	*R. Akçalı*

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

Türkiye Cumhuriyeti ile Letonya Cumhuriyeti Arasında Dostluk ve İşbirliği Antlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. – Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. – Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. – Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE LETONYA CUMHURİYETİ ARASINDA DOSTLUK VE İŞBİRLİĞİ ANTLAŞMASI

Aşağıda "Âkit Taraflar" olarak adlandırılacak olan Türkiye Cumhuriyeti ile Letonya Cumhuriyeti.

– Bağımsızlık, egemenlik, toprak bütünlüğü ve içişlerine karışmama ilkeleri çerçevesinde işbirliğini geliştirmek ve aralarındaki dostluk bağlarını güçlendirmek arzusuyla,

– 3 Ocak 1925 tarihli "Türkiye Cumhuriyeti ile Letonya Cumhuriyeti Arasında Dostluk Antlaşması"nın ilkelerine olan bağlılıklarını teyid ederek,

– Sözkonusu Antlaşmayı çağdaş gereksinimlere uygun yeni bir yapıcı belge ile değiştirme iradelerini belirterek,

– Birleşmiş Milletler Yasası, 1 Ağustos 1975 tarihli Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansı Nihaî Senedi ve 21 Kasım 1990 tarihli Yeni Bir Avrupa için Paris Şartı ile Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansının diğer belgelerinin amaç, ilke ve hükümlerine olan bağlılıklarını yineleyerek,

aşağıdaki konularda anlaşmışlardır :

Madde 1 :

Âkit Taraflar ilişkilerini karşılıklı yarar, güven ve işbirliği temelinde değişik alanlarda daha da geliştirecek ve genişleteceklerdir.

Madde 2 :

Avrupa ve Atlantik bütünleşmesine olan bağlılıklarını yineleyen Âkit Taraflar, Avrupa ve Atlantik sistemleri ve yapıları açısından önemli olan alanlarda deneyimlerini paylaşarak yakın işbirliğinde bulunacaklardır.

Âkit Taraflar, ikili ilişkilerinin seyri ile her iki Âkit Tarafı da ilgilendiren bölgesel ve uluslararası konularda Dışişleri Bakanlıkları yüksek düzeyli yetkilileri arasında düzenli siyasî danışmalarda bulunacaklardır.

Madde 3 :

Âkit Taraflar Avrupa'da güvenlik ve istikrarın güçlendirilmesi için çaba harcayacaklardır. Bu amaçla, ilgili Avrupa ve Atlantik örgütleri ile istikrar ve güven arttırıcı mekanizmalar çerçevesinde işbirliğinde bulunacaklardır.

Âkit Taraflar askerî saldırı potansiyelini ortadan kaldırmak amacıyla Avrupa'da silah ve silahlı kuvvetlerin azaltılması için ortaklaşa çalışacaklardır.

Âkit Taraflar, kitle yokedici silahların yayılmalarının önlenmesini ve tamamının ortadan kaldırılmalarını hedefleyen uluslararası mekanizmaların kuvvetlendirilmesi, bu mekanizmalara evrensel düzeyde bağlılığın ve tam uygulanmalarının desteklenmesi amacıyla birlikte hareket edeceklerdir.

Madde 4 :

Âkit Taraflar Parlamentoları ile siyasî partileri arasındaki ilişkilerin geliştirilmesine önem vereceklerdir. Bu amaçla Âkit Taraflar, Parlamentolarında parlamenter dostluk gruplarının kurulmasını destekleyeceklerdir.

Madde 5 :

Âkit Taraflar karşılıklı olarak yararlı ekonomik ve ticarî işbirliğini arttıracaklardır.

Âkit Taraflar işadamları arasında ekonomik ve ticarî konularda, kendi ülkelerindeki ve üçüncü ülkelerdeki ortak girişim projelerini de içeren işbirliğini özendireceklerdir. Uygun danışma organlarının kurulması ile bu tür Resmî ve özel organlar arasında ekonomik konularda danışmalarda ve bilgi değişiminde bulunulmasını destekleyeceklerdir.

Madde 6 :

Âkit Taraflar kültür, eğitim, bilim ve spor alanlarındaki işbirliğini arttırmak ve çeşitlendirmek konusunda kararlıdırlar.

Âkit Taraflar kendi yüksek öğretim kurumlarına, kültür, sanat ve spor kuruluşlarına, karşıtlarıyla doğrudan işbirliğinde bulunmalarını önereceklerdir.

Âkit Taraflar, öğrenci, akademisyen, bilimadamı, sanatçı ve sporcu değişimini, bu kişileri diğer ülkenin kültür ve geleneklerine yakınlaştırmak amacıyla, destekleyeceklerdir.

Âkit Taraflar bilim ve teknoloji alanlarında, danışmalar da dahil olmak üzere, bilgi ve deneyim değişimini destekleyeceklerdir.

Madde 7 :

Âkit Taraflar, başta bankacılık olmak üzere, ekonomi alanlarında uzmanların eğitilmesinde işbirliği yapmaya önem verecekler, bu alanlarda her düzeyde öğrenci ve stajyer değişimini özendireceklerdir.

Madde 8 :

Âkit Taraflar, aşağıda belirtilenler gibi, iki taraf için de özel ilgi alanı olan konularda işbirliğini geliştireceklerdir;

– Ulaştırma ve altyapı

– Hastalıkların önlenmesi ön planda olmak üzere, kamu sağlığı

– Çevre ve doğanın korunması

– Turizm

Madde 9 :

Âkit Taraflar, basın, yayıncılık ve en gelişmiş iletişim teknolojileri alanlarındaki işbirliğini arttırmak amacıyla, her çeşit bilginin serbest ve daha geniş yayılmasını kolaylaştırmak için çaba harcayacaklarını taahhüt ederler.

Madde 10 :

Âkit Taraflar, her iki ülke yerel yönetimleri arasındaki temas ve işbirliğinin geliştirilmesine katkıda bulunacaklardır.

Âkit Taraflar, bu amaçla, kent, kasaba ve köyleri arasında "kardeşlik" ilişkisi kurulmasını teşvik edeceklerdir.

Madde 11 :

Âkit Taraflar savunma konularında da işbirliğinde bulunmayı istemektedirler. Bu amaçla, iki ülkedeki yetkili makamlar arasında bilgi değişimini ve danışmaları başlatacaklardır.

Madde 12 :

Âkit Taraflar, amaçları ve hedefleri ne olursa olsun her terörizmin her biçimine karşı olduklarını ve terörizmin hiç bir koşul altında haklı gösterilemeyeceğini vurgularlar.

Âkit Taraflar, uluslararası terörizmle, örgütlü suçlarla, silah, uyuşturucu, eski eser, sanat ve kültürel miras eserleri kaçakçılığıyla ve yasadışı göçle mücadelede işbirliği yapacaklardır.

Âkit Taraflar, özellikle uluslararası terörizmle mücadele kararlılığıyla, ilgili uluslararası forumlarda işbirliği yapacaklardır. Âkit Taraflar, işbu Maddenin ikinci paragrafında atıfta bulunulan konularda, her iki ülkedeki yetkili makamlar arasında düzenli danışmalarda bulunacaklardır.

Madde 13 :

Âkit Taraflar konsolosluk ve vize konularında işbirliği yapacaklar ve danışmalarda bulunacaklardır.

Âkit Taraflar, suçluların değişimi ve transferi konusunu da kapsayan konularda karşılıklı adlî yardımlaşma ve işbirliğini, ikili anlaşmalar imzalayarak ve uluslararası konvansiyon ve antlaşmalara katılarak daha da geliştireceklerdir.

Madde 14 :

Âkit Taraflar, işbu Antlaşma ile kuvvetlendirilen dostluk ve işbirliği bağlarının hiç bir üçüncü ülkenin çıkarlarını hedef almadığını ve Âkit Tarafların diğer devletlerle imzaladıkları ikili ve çok taraflı anlaşmalardan doğan hak ve yükümlülüklerini etkilemeyeceğini belirtirler.

Madde 15 :

İşbu Antlaşma, Âkit Tarafların, Antlaşmanın yürürlüğe girmesi için gerekli ulusal gerekliliklerin tamamlandığına ilişkin birbirlerine diplomatik kanallardan bildirimde bulundukları günü izleyen ayın birinci günü yürürlüğe girecektir.

İşbu Antlaşma 10 yıl süreli olup, geçerliliğinin bitiminden bir yıl önce yazılı olarak feshi ihbarda bulunulmadıkça, beşer yıllık sürelerle yürürlükte kalmaya devam edecektir.

İşbu Antlaşma Riga'da, 12 Temmuz 1994 günü, her bir metin aynı ölçüde geçerli olmak üzere Türkçe, Letonca ve İngilizce dillerinde üç özgün nüsha olarak imzalanmıştır. Yorumlamada farklılık olması durumunda İngilizce metin dikkate alınacaktır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ADINA	LETONYA CUMHURİYETİ ADINA
DIŞİŞLERİ BAKANI	BAŞBAKAN VE DIŞİŞLERİ BAKANI
HİKMET ÇETİN	*VALDİS BİRKAVS*